ކަވާނާ ޖުމާލް

-ކާފާ ޙަބީ އިބްރާހީމް މަނިކު-

(354 ވަނަ އަދަދާ ގުޅޭ)

> "މި ރަސްމީފޮތުން އެނގޭ ބައެއްކުދީ
> އަމަށާރަމުލަނުދެން، ދުވަސްކޮޅެއްވީމަން
> ދުނިޔޭގައި އިންނަވި ބައެއްކުދީގެ ހުވަފެށް
> އަނބިކަނބަލުންނަށް އިސްނެގީނުން ކަންތައް
> ކުރަނީވަން ފުރިހަމައެވެ. އެކަމަނާއަކީ ވެސް
> އެނގޭ ދުނިޔެވަނަވަރެއް. އެ ދުނިޔެވަނަވަރެއް
> ކިޔަނީ މާނައިކުރެއްވެ. އެނގޭ ބައެއްކުދީ
> އަމަށާރަމުގެ ކުރިން ވާއްސަކޮށް
> އެނގޭ ދުނިޔެވަނަވަރު ކަމުގިއްޔާމަން
> މަސައްކަތްކުރެއްވިއެވެ. އެ މަސައްކަތް
> ކިޔާފާވަޔާގެ މާނައިކުރެވޭ ކުދިން
> ކާމިޔާބު ބަދަލުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން
> ކަންތައް ކުރެއްވިއެވެ. އެކަމަނާގެ ބޭބޭއެ
> ކުރީ. އެ ބޭބޭއަކީ ގަޔާ ވަރުގަދަ
> ސިފައިންގެ ކުރީގެ ނަކީބެވެ. މަރަށް ފުރުސަތެއް
> ހުސްވިއްޔާ މިހާރެވެ. އެނގޭ ނަމަކީ ފުދުނީ
> ކަމުގައެވެ."

މިދުނިޔެއިން ޙާއްސަކޮށް ކުރައިން،
އަލްއުސްތާޛް މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ލުޠުފީ

ފިލާވަޅު އަށްއެއް ދެ ބާވަތުން، ޖުމްލާގެ
ދެކުނުގައިވާ ފުރިހަމަ 1- ބ. 255
ގައި އޮވާ ބަހާނުގައިވާ ill- treat ގެ
މާނަ އެއްގޮތެއް ކުރައްވާފައި ވަކިން
ފާހަގަކުރެވިއެވެ. ފުރާއެކު، އަދުގަނޑެއް
ގޮތުގެކުރިވަ ގޮތުގައި، ދިޔަބުދުނުން ބުރަވެ
ވެޢެއިގެންނެވުނީ، މިދުނިޔެ ދިނބުދުނެއްގެ
ތެރެއިން އެ ބަހުގެ މާނަ އެއްގޮތެއް
ކުރައްވާފައިވާ ދަބުދުނެއްގެ ކޮށެނެވެ.

އަދި ill- treat ގެ މާނައަކީ
ކޮބައިތޯ އިނގިރޭސި ޑިކްޝަނަރީއެއް
އަދުގަނޑު ބަލައިލީމެވެ. އެ ޑިކްޝަނަރީ
CAMBRIDGE Advanced)
(Learner's Dictionary ގައި، އެބަހުގެ
މާނަ ވަނީ މިދުނިޔަވާ ގޮތުނެވެ.

ill-treat: to treat someone badly, especially by being violent or by not taking care of them:- *The child had been severely ill-*

treated by his parents.

ڊيلسلەس ڊيڪەس رىمڊاڻ ڀُسو، ill- treat ئې ڏسَر "سَرَرَدَئڻس رِسْڏسْ" لَدَسْ هَڪَرِ، لَڪڳَسْئې اِسْهَمَرِڏَئِدَرِ اُئِڏَمَر هُرْدَهُڻْ ڀِمَڳَ رَڏڳَڻِر اُئِڏِوِڳَسْهُ، سْڏَوَهَ سْڏسْهُ سِرسْدَڏڳِر هِمَرَهَڻڏَئِسْسْئِڏُ.

رِهڳَدَاڻاڻ ڪَرسْسَوَسْ ڇَرُسِر، ڊِسْهَمَر اُڪُهْ.سِ.ڀِ. هَڏُڻَاڻ، اَڪُرَڊِڊَمْ ڊُبَرَهْدَڪَر اَڊِسْ ڀِمَڳَ بَرَڏَڳَ ڪَرُهُوَرِ، لَڪڳَسْئې اِسْهَمَرِڏَئِدَرِ اَئِرَهُڳَرِ اُئِ لَرَبِر، لَڪڳَسْ اُسَڳَ ڪَرسْدَسْدَڳَ لَڳُسِرڏَئِ هَهْڪَرِهَدَسْلَدَئِ رُهُمَرْ هُرْدَهُڻْ. سَرَدَئُسْ، ڀِمَڳَ اُسَڳَ ڪَرَهُمَرسْڳَدَئِ اُئِڏَمَر ڏَرَسَلَهْ ڪِرِهْدَسْ هَرَسْ ڏُسْسڳَسَسْ سْڏُهُڻْ.

ڏَسْهَسْدَمِر هَڪَرِمَڏسْ

لَڪڳَسْئې دَسْدَ ڀِمَدَرِ، لَڪڳَسْئې هَهْڀَڏَئِ اَئِرَهُڳَرِ دُبَرَهْدَڪَر هَهْڀَڏَئِ لَڳُسِرڏَئِ هَهْڪَرِهَدَسْهُ لَدَسْڏُ هَهْڪَرِ لَڪڳَسْئې هَهْڪَرِ، ڊِسْهَمَر اُڪُهْ.سِ.ڀِ. هَڏُئې "ڊَسْسَڏَسْڳَڏُ" ئې 28 وَسَر بَهُڏَبَرَئې "ڏُڇْ سُڇْ" ئې 5 وَسَر ڀُئِسَڏَسْڳَڏُئَدِ، اَئِرَهُڳَرِ دُبَرَهْدَڪَر هَهْڀَڏَئِ لَڳُسِرڏَئِ هَهْڪَرِهَدَسْهُ لَدَسْڏُ هَهْڪَرِ "چِڪْڪَر لَسَڳَ" هَڳَرِ، رَدَ اُ "ڊَسْسَڏَسْڳَڏُ" ئې 74 وَسَر بَهُڏَبَرَئَدِ اُڏَ ڳَرَهْڇَئې سَرَسْسَرَسْلَدَڪَسْئې ڪَڇْڇَدَرِ "B. Hilal Dynasty" چِ سْڏَسْرِئې قَرَسْدَرِ "N0. 62 Ali VI" (ڳَرَهْڇَئې ڳَڇَرِئَدَرِ دَسْهُرْسْدَرْ 6 وَسَر اَڇِڇ سَرَسْهُئې ڏُڳَسْ) ئې اَسَرِهِلَسَرَهَڏَسْ لَدَئَدَرِ اُهْدَسْ "اَڳَرِسْڳَ لَسَڳَڏُسْ" اَسَرِ ڤُسْ اَسَهْسْڏَڳَسْ دُبَرَهْدَڪَر هَهْڀَڏَئِ لَڳُسِرڏَئِ اَسَرِهِلَسَرَهَڏَهْلَدَسْ ڏُسَرَئَلَسْسْڏَرِ ڏُدَڳَاڻاڻ، اُ ڪَر لَسَڳَڳَرِ ڤُسْ لَڪڳَسْئې ڪَر ڪَسْسْدَرِسْلَدَسْ هَڤُڏَ لَدَسْڪَسْدَرِ، "اُ ڪَر لَسَڳَ" ئې دَرَهْڪَسْ ڏُڳَبِرَهْدَئې سَرَڇَسَلَسْ هَڪَرِهَڏَسْ ڇَسُرَهْڤُ. رَدَهَسْسْدَ، ڀِمَڳَئې ڪَرَهُمَرسْڳَدَئې ڏَڇِرَهْدَ 1 ئې 255 وَسَر بَهُڏَبَرَ ئَدِ، لَڪڳَسْئې كَرسْدَرِسْلَدَسْ ڇِرِهْڏَرِ اُڏَ "Manaye Quilague" (ڳَسَرِ ڀِڏَئې) هَڳَرِ، رَدَ اُ كَرَهُمَرسْڳَدَئې 251 وَسَر بَهُڏَبَرَئَدِ، "هَڏَ هَسْلَمْ" لَڳُسِرڏَئِ هَهْڪَرِهَدَسْهُ لَدَسْڏُ اُهْدَسْ ڀِڪُڏِڇَسْ ڏَڳَئَدِ ڪَڇِرِكَرْلَمِر سَرَسْهُئې ڏَسَرِهِلَسَرَهَڏَرِ اُهْدَ هَهْلَسَرَهَڏَهْڪُ ڤُسْ هَڪَرِهَڇَسْڇَڇُ.

މިދުނިޔޭގެ ބޭކަނބަލުންގެ ދައުލަތް ބަލައިގަތުމަށް، ޖަމާޢަތުގެ ދަރިވަރުންނާގެ އިތުރުން، "ބޭޒީޑަރުޝަން ވާހަކަ" (މިނިވަން ސިއާސީއަށް ޖެހުނު) ވަނީ ބަލައިގަނެވިއްޖެ. ސަރުކާރު، މިސްޓަރ އެކް.ސީ.ޖީ. ބެލްގެ "ފޯނޮގްރާފް" ގައި، ކަރަފްޓް ސަލާމަތް އިތުރު އަދިރުގައި މީހުންގެ އަނބިކަނބަލުންގެ ހަރަކާތް، މީހުންނަށް އަނބިކަނބަލުން "މީރު ކަނބާ" ފާހަގަކުރެއްވި، އަދި "މީރު ކަނބާ" އަކީ ކަރަފްޓުގެ ބައެއް ވަގުތު އައިސްފެނުން މުބާރާތުގެ ބޭނުންކުރުމުގެ ކުރިން އަނބިކަނބަލުން ކަމަށް ބައްލަވާލެއްވުމުގައި، އެ ވާހަކައިގެ އަސަރު ފެށި ކަނޑައެޅުމާކަމަށް ފުރުސަތުދޭއިރު، އަދި ޖިހާދުގެ ދަރިވަރުންނާގައި ބޭނުންކުރައްވާ ކަރަފްޓުގެ ފުރަތަމަ އަނބިކަނބަލުންނާއި، މިނިވަން ސިއާސީ އަނބަ ބޭނުންކުރުން ވާހަކައިގައި ކަރަފްޓް ފުރަތަމަ ކަނޑައެޅިފައި ބަލައިގަތުމަށް، މި ދަބަލަބަލުންނާ އެއްބަލައިގެންވާކަމަށް ފާހަގަ ބަލައިގަނެވިއްޖެ.

"މީރު ކަނބާ"!:

1. ކަރަފްޓް ސަލާމަތް އިތުރު އަދިރުގައި މީހުންގެ އަނބިކަނބަލުންގެ ހަރަކާތް، މީހުންނަށް އަނބިކަނބަލުންނާއެކު

މިސްޓަރ އެކް.ސީ.ޖީ. ބެލް، އޭނާގެ "ފޯނޮގްރާފް" ގައި އެބުނާ ބޭކަނބަލުންނާގެ ބަލައިގެން ބޭނުންވެ، އެބޭކަނބަލުނަށް "ބޭޒީޑަރުޝަން އިދާރާ ކުރުމަށް ހަދާ، މީހުން ވާހަކަ" އަންގައިދިނުމަށް" ކަމަށްވެ. އާދަޔާކަމަށް ވަނަވަ، މިސްޓަރ އެކް.ސީ.ޖީ. ބެލް އެބުނާ ބޭކަނބަލުންނަށް، ކަރަފްޓް ދަތުރުކުރާ ކަރުދާސްގެ ބަހައިވާއިރު "މީހުން ބޭނުންގެ ދަނޑުވަ" ކަމަށް ބުނެވިއްޖެ. ސަރުކާރު، ކަރަފްޓް އެ ކަމަށް ވެރިކަމާއި ވާހަކައި، އަދި އިންނަވާނެ، އެ ކަމަށްއެބޭ ބައެއް ވާހަކަ ދަރިވަރުންނާގައި ބޭނުންކުރައްވާ ވެބްސައިޓް، އެވާހަކައިގެ މީހުންގެ ކުރިން އަނގަނޑު ވާން ގެނެސްދިނުމަށް. ކަރަފްޓް ސަލާމަތް އިތުރު އަދިރުގައި އެ ކަމަށް އިންނަވާކަމަށް މިސްޓަރ އެކް.ސީ.ޖީ. ބެލް ބިޔަރު އެވަނީ ކުރު އަބުޖެއްގެ ދައުލަތް ބޭނުންކުރާކަމަށް ނޫންބަލާ. އޭނާގެ ކަމަށް، ދަރިވަރުންނާގައި އެގޮތް ވާހަކައާއި ނިޔަކަމަށް.

2. މިސްޓަރ އެކް.ސީ.ޖީ.

ބެލްގެ "ފޯނޮގްރާފް" ގައި، ކަރަފްޓް ސަލާމަތް އިތުރު އަދިރުގައި މީހުންގެ މީހުން އަނބިކަނބަލުންގެ ހަރަކާތް، މީހުންނަށް

އަނބިކަނބަލުންގެ ވާހަކަ "އޭގޮތުން"
ލިޔުއްވައި، އަދި އެ ބޭކަނބަލަކަށް "މުދު
ކަނބާ" ގެ ނަން، މިސްޓަރ އެޗް.ސީ.ޕީ.
ބެލް ދިރުވައި އުވާ ސަބަބުކަމަށް އަޅުގަނޑު
ހިދި ހަދިޔާކަމުގެ އަރުވައި ދަންނަވަން
ޖެހެނީ، ތަންތަނުގައިވާ ހިއްވުން އަސްނަ
ބޭނުމްކުރުން ވާހަކައިގައި، "މުދު ހިލުގެ
އަސްހުން ދަރިކަބަޅާ އުމުރު ބަސްޖާރަށް
ކާވެނި ބައްޖަވައިގެންނެވިއޭ،" މިގޮތަށް
ހިއްމަ، އަދި ހަމަ އެ ވާހަކައިގައި، "ދުނ
މިހުން ރަސްކަލުގެ ތިއްބަވައިރު ކަލޭގެފާނު
ރަސްކަލުގެ އަމުރު މަޖިލީހުން ނުރައްވާ
ދިސްތިރިކުޅަނ ކޮޅަކާއި ނުނުގެވިއޭ. ދުނ
ކަލޭގެފާނު ހުދު ހަތް ހެއްދިވި. ދުނ މިހުން
ހުންނަވާފައި މިހަކާ ކާވެނި ބައްޖަވައިގަތީ.
އެއީ މުދު ކަބާއޭ ހިއާ މިހާކަ. އެޒަމާނުގައި
މާލޭގައި އަންމު މަސްހުރު ކުއްޖާއޭ."
މިހުން އެހިޔާ ވާހަކައެއް، އޭނާގެ "ދިވެހި
ރަސްމަޑޮޅުރީން" ގެ ފުރަތަމަ އެނގޭއަރ
އޮޅުއިވުޔައި ވާޒިކަމަނުވެ.

(ބޮޑުތަކުރުފާނުގެ ވާހަކަ (ބޮޑު ރަސްމަދުދުރު
ހިރާގޮތަށް) ޞ. 462، 496)

3. ކަލޭގެފާނު "މިހަކާ ކާވެނި
ބައްޖަވައިގަތީ. އެއީ މުދު ކަބާއޭ ހިއާ
މިހާކަ. އެޒަމާނުގައި މާލޭގައި އަންމު
މަސްހުރު ކުއްޖާއޭ." މިހުން އެ ވާހަކައިގައި
އެހިޔާ ހިއްމުން އެނގެނީ، އޭބުނާ "މުދު
ކަނބާ" އެހިޔާ ކުއްޖަކީ ކަލޭގެފާނުގެ ފުރަތަމަ
އަނބިކަނބަލުން ކަމާއި، އަދި ކަލޭގެފާނު
އެ ކާވެނިކުރެއްވީ ކަލޭގެފާނުގެ ބައްޖުވެރި
ހައްސަފުޅުން މުޖައްމަދު ބޮޑުތަކުރުފާނުގެ
ޒަމާނުގެ ދުވަސްކޮޅު. އެހެންކަމުން، ކަލޭގެފާނު
ކާވެނި ބައްޖަވައިގަތީ "މުދު ކަނބާ" އާވެ
އެހިޔާ ކުއްޖަކީ، އުމުރު ބަސްޖާރައިން
ކާވެނި ބައްޖަވައިގެންނެވިކަމަށް އެހިޔާ
މުދު ހިލުގެ އަސްހުން ދަރިކަބަޅަކަށް
ނުވާނެކަން ވަޒަން އެނގެއެވެ.

4. ޖަރާޖާގެ ދަރިމަދުންވާގައި
ބާރަސްކަނޑުއިވާ ގޮތުގައި، ކަލޭގެފާނުގެ
ފުރަތަމަ ކާވެނިފުޅަކީ، ކަލޭގެފާނުގެ
ބައްޖަވެރި ގަދައަޅުއްވައިގެން ކުރެއްވި
ކާވެނިފުޅެކެވެ. ކަލޭގެފާނުގެ ފުރަތަމަ
އަނބިކަނބަލުން ވަރިކުރެއްވި، ކަލޭގެފާނުގެ
ބައްޖުވެރި އަވަހަރަވީ މަދު އަހަރުތަކެއްގެ
ފަހުން (ދުވަސްއަހަރު ކަލޭގެފާނު ކާވެނިފުޅު
ބައްޖަވައިގަތީ) ހިންގުމުގެ މަސްމަދުއަކާ
ހިޖުރަވެގެން، އެ ބޭކަނބަލަކާ ކާވެނިފުޅު
ބައްޖަވައިގަންނަވަން ވެގެންނެވެ.

(ނުނިމޭ)